

ZAMONAVIY TIBBIYOTDA QADIMGI METODLARDAN FOYDALANISHNING FOYDALI VA ZARARLI TOMONLARI.

Ilmiy rahbar – **Taylakova Dildora Ibrogimovna**
Buxoro innovatsion tibbiyot insituti umum ta'lim va
fundamental fanlar kafedrası dotsenti, tibbiyot fanlari
bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD)

Ovlayorov Ulmasbek Shovli o'g'li.
Buxoro innovatsion tibbiyot instituti Stomatologiya
fakulteti 1-bosqich talabasi.

Fayzullayev Baxtiyor o'g'li.
Buxoro innovatsion tibbiyot instituti Stomatologiya
fakulteti 1-bosqich talabasi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz qadimiy usullarni zamonaviy tibbiyotga kiritishning afzalliklari va kamchiliklarini o'rganamiz, tarixiy donolik, madaniy ahamiyatga egalik, yaxlit parvarish, dalillarga asoslangan amaliyot, potentsial xavflar va axloqiy mulohazalar kabi omillarni hisobga olamiz. Bahsning har ikki tomonini o'rganib chiqib, biz an'anaviy va zamonaviy davolash usullarini birlashtirish bilan bog'liq imkoniyatlar va muammolarni chuqurroq tushunishimiz mumkin.

Kalit so'zlar: zamonaviy tibbiyot, an'anaviy tibbiyot, zamonaviy davolash usullari, biotibbiyot, integratsiya.

O'zbekiston hududida qadimdan tibbiyot birlashmalariga o'xshash davolash maskanlari mavjud bo'lgan va bosqichma-bosqich rivojlanib kelgan. Bugungi kunda mamlakatimizda aholi salomatligini muhofaza qilish masalasi davlatimiz siyosatida muhim o'rinni egallab kelmoqda. Keyingi yillarda sog'liqni saqlash sohasida keng ko'lamli o'zgarishlar ro'y berdi. Islohotlar mahsuli sifatida tashkil etilgan yurtimizning deyarli barcha viloyatlari markazlarida ixtisoslashgan zamonaviy tibbiyot muassasalari markazlari aholiga yuqori malakali tibbiy xizmat ko'rsatib kelmoqda. Zamonaviy tibbiyotda qadimiy usullarning integratsiyasi butun dunyo

bo'ylab sog'liqni saqlash tizimlarida tobora ortib borayotgan qiziqish va munozara mavzusi bo'ldi. Ko'p asrlik an'analar va madaniy donolikka asoslangan qadimiy tibbiyot amaliyotlari zamonaviy biotibbiyot yondashuvlarini to'ldiradigan salomatlik va shifo bo'yicha noyob istiqbolni taklif etadi.

Zamonaviy tibbiyotda qadimiy usullardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari:

Afzalliklar:

1. Tarixiy hikmat: Qadimgi tibbiyot usullari asrlar davomida qo'llanib kelingan va zamonaviy tibbiy yondashuvlarni to'ldiradigan ko'plab bilim va hikmatlarga ega. An'anaviy davolash usullari ko'pincha tabiiy ingredientlarga va muayyan sog'liq sharoitlari uchun foydali bo'lishi mumkin bo'lgan yaxlit yondashuvlarga asoslanadi.

2. Madaniy ahamiyatga egalik: Zamonaviy tibbiyotga qadimiy usullarni kiritish madaniy an'analar va salomatlik va salomatlik nuqtai nazarini hurmat qilishga yordam beradi. Bu tibbiy yordam ko'rsatishda madaniy kompetentsiyani oshirishi va individual va jamiyatga xos ehtiyojlarni qondirish orqali bemorning natijalarini yaxshilashi mumkin.

3. Yaxlit yondashuv: An'anaviy Xitoy tabobati va Ayurveda kabi ko'plab qadimiy tibbiy tizimlar tana, ong va ruhning o'zaro bog'liqligini hisobga olgan holda salomatlikka yaxlit yondashuvni qabul qiladi. Ushbu istiqbol zamonaviy biotibbiyot tadbirlarini to'ldirishi va sog'liqni saqlashga yanada kengroq yondashuvni ta'minlashi mumkin.

4. Profilaktik yordam: Qadimgi usullar ko'pincha sog'liqni saqlash va kasalliklarning oldini olish uchun profilaktik yordam va turmush tarzini o'zgartirishga urg'u beradi. Ushbu amaliyotlarni zamonaviy sog'liqni saqlash tizimiga integratsiyalashgan holda, odamlar o'zlarining umumiy farovonligini yaxshilash va surunkali kasalliklar xavfini kamaytirish uchun faol choralar ko'rishlari mumkin.

Kamchiliklari:

1. Ilmiy dalillarning yetishmasligi: Ba'zi qadimiy tibbiyot amaliyotlarida ularning samaradorligi va xavfsizligini qo'llab-quvvatlash uchun qat'iy ilmiy tekshirish va dalillarga asoslangan tadqiqotlar mavjud emas. Keng klinik sinovlar va tadqiqotlardan o'tadigan zamonaviy tibbiyotdan farqli o'laroq, qadimgi usullarda ularning samaradorligini ko'rsatish uchun ampirik dalillar yo'qligi mumkin.
2. Zarar ehtimoli: Tegishli tartibga solish va sifat nazoratisiz qadimiy vositalar va muolajalar inson salomatligiga xavf tug'dirishi mumkin. Kontaminatsiyalangan yoki soxtalashtirilgan mahsulotlar, noto'g'ri dozalar yoki zamonaviy dori-darmonlar bilan o'zaro ta'sir qilish salbiy ta'sir va asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin.
3. Cheklangan qo'llanish: Qadimgi tibbiyot tizimlari ko'pincha salomatlikning ma'lum jihatlariga e'tibor qaratmaydi va barcha shart-sharoitlarni ko'rib chiqmasligi yoki turli aholining murakkab sog'liqni saqlash ehtiyojlarini qondirmasligi mumkin. Zamonaviy tibbiyot muayyan kasalliklar va sharoitlarni aniqlik bilan yo'naltira oladigan kengroq aralashuvlar va davolash usullarini taklif etadi.
4. Madaniy o'zlashtirish: Qadimgi usullarni zamonaviy tibbiyotga kiritishda ushbu amaliyotlarning kelib chiqishi va an'analarini hurmat qilmasdan, madaniy o'zlashtirish xavfi mavjud. Jamoalar va amaliyotchilar bilan hurmat va axloqiy munosabatda bo'lish juda muhimdir.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy tibbiyotda qadimiy usullarning integratsiyasi tarixiy donolik, madaniy aloqadorlik, yaxlit parvarish va profilaktika yondashuvlari kabi afzalliklarni taklif qilishi mumkin. Biroq, ushbu amaliyotlarni tanqidiy baholash, xavfsizlik va samaradorlikni ta'minlash va ularning sog'liqni saqlashga qo'shgan hissasini optimallashtirish uchun madaniy kontekstlarni hurmat qilish juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. М.Т. Александров. «Стоматология» – Москва: «ГЕОТАР-МЕДИА», 2008 г.

2. X.P. Komilov. «Terapevtik stomatologiya. Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliklari» – Toshkent: «Yangi asr avlodi», 2005-y.
3. S.H. Yusupov. «Tish jarrohligi stomatologiyasi va yuz-jag' travmatologiya-si» – Toshkent: «ILM ZIYO», 2005-y.
4. П.А. Леус. «Заболевания зубов и полости рта» – Минск: «Вишэйная школа», 1998 г.
5. Е.Б. Баровский. «Терапевтическая стоматология» – Москва: «Медицина», 2002 г.
6. Т.Г. Робитовой. «Хирургическая стоматология» – Москва: «Медицина» 2002 г.